



გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი
საქართველოს სახელით

შესავალი ნაწილი

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატა

29 იანვარი, 2019 წელი
თბილისი

ქ.

მოსამართლე: გოჩა ჯეირანაშვილი

სხდომის მდივანი: გიორგი სვანიძე

სხდომის სახე: ღია სასამართლო სხდომა

ბრალდების მხარე:

პროკურორი: გ-----

დაცვის მხარე:

მსჯავრდებული: ა-----
----- ნასამართლობის არმქონე, რეგისტრირებული და
ფაქტობრივად მცხოვრები: თ-----

ადვოკატი: რ-----

კვალიფიკაცია: საქართველოს სსკ-ის 126¹ მუხლის 1-ლი ნაწილი;

დისპოზიცია: ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ სისტემატური შეურაცხყოფა, ან დამცირება, რამაც გამოიწვია ტანჯვა და რასაც არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი.

სასჯელი: თავისუფლების აღკვეთა 10 (ათი) თვე, რაც სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ჩაეთავლა პირობით მსჯავრად 1 წლის გამოსაცდელი ვადით.

აღწერილობით-სამოტივაციო ნაწილი:

მხარეთა პოზიცია:

თეთრიწყაროს რაიონული სასამართლოს 2018 წლის 27 ნოემბრის განაჩენი, სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მარნეულის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა გ----- და ითხოვა ცვლილების შეტანა განაჩენში. კერძოდ: ა-----ს დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 126¹ მუხლის 1-ლი ნაწილით, 11¹ 126 -ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით და 11¹ 151-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში და მოითხოვა, უფრო მკაცრი, სამართლიანი და კანონიერი სასჯელის განსაზღვრა.

დაცვის მხარემ ითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვება.

ა----- ბრალი ედებათ მასზედ, რომ მან ჩაიდინა:

2018 წლის 19 აგვისტოს, დილით, თეთრიწყაროს რაიონის სოფელ ბ----- მდებარე ვ----- ოჯახის მფლობელობაში არსებულ სახლში, ა----- -- დანისა და ცულის დემონსტრირებით და სიტყვებით „უნდა მოგკლა“, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა მეუღლეს - ზ-----ს, რის შედეგადაც დაზარალებულს გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში;

ა----- თეთრიწყაროს რაიონის სოფელ ბ----- მდებარე ვ----- - ოჯახის მფლობელობაში არსებულ სახლში, თანაცხოვრების ბოლო ორი წლის განმავლობაში, თითქმის ყოველდღიურად, ხელების სხეულის არეში მრავალჯერადი დარტყმის გზით სისტემატური ფიზიკური ძალადობა განახორციელა მეუღლის - ზ-----ის მიმართ, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცდა ფიზიკური ტანჯვა;

ა-----, თეთრიწყაროს რაიონის სოფელ ბ----- მდებარე ვ----- -- ოჯახის მფლობელობაში არსებულ სახლში, თანაცხოვრების ბოლო ორი წლის განმავლობაში, სისტემატური გინების, შეურაცხყოფის და დამცირების გზით ფსიქოლოგიურად იძალადა თავისი მეუღლის - ზ-----ის მიმართ, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცადა ტანჯვა. დანაშაულები გათვალისწინებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის საქართველოს სსკ-ის 11¹ 151-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით; საქართველოს სსკ-ის 11¹ 126 -ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით და საქართველოს სსკ-ის 126¹ მუხლის 1-ლი ნაწილით;

სასამართლომ დაადგინა:

ა----- ჩაიდინა (2018 წლის 19 აგვისტოდან) ბოლო ორი წლის

განმავლობაში, სისტემატური გინების, შეურაცხყოფისა და დამცირების გზით ფსიქოლოგიურად ძალადობა განახორციელა მეუღლის - ზ--- ვ-----ის მიმართ, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცდა ტანჯვა.

ქმედების სამართლებრივი აღწერა:

მსჯავრდებულმა ა----- სასამართლო სხდომაზე განმარტა, რომ ცოლ-ქმარს შორის კამათი ხშირად ხდებოდა, რაც გამოწვეული იყო ეკონომიკური სიდუხჭირით. შესაძლოა ყოველდღიურადაც ეკამათათ. მართალია, გინება არ სიამოვნებდა მეუღლეს, მაგრამ არც თავად სიამოვნებდა მეუღლისგან წყევლის მოსმენა. მხოლოდ აგინებდა, ხელით არ შეხებია. ცოლს არ დამუქრებია, ხელში დანა არ ჰქონია. უთხრა თუ არა „უნდა მოგკლა“ არ ახსოვს. ცოლისთვის რაიმე ფორმით არ უძალადია.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 73-ე მუხლის (პრეიუდიცია) პირველი ნაწილის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, გამოკვლევის გარეშე მტკიცებულებად მიიღება სხვა სისხლის სამართლის საქმეზე განაჩენით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები, თუ პროცესის არც ერთი მონაწილე მათ საეჭვოდ არ ხდის, აგრეთვე ნებისმიერი სხვა გარემოება და ფაქტი, რომელზეც მხარეები შეთანხმდებიან. საქართველოს სსსკ-ის 220-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად კი, წინასასამართლო სხდომის მოსამართლე მხარეთა მონაწილეობით საქმის არსებითი განხილვისათვის მოსამზადებლად ამტკიცებს მხარეების მიერ წარსადგენ მტკიცებულებათა ნუსხას, ასევე მათგან მიღებულ იმ მტკიცებულებათა ჩამონათვალს, რომლებსაც მხარეები სადავოდ არ ხდიან, რაც მითითებული კოდექსის 73-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შესაძლებლობის რეალიზაციის პროცედურულ ნაწილს არეგულირებს.

საპროცესო ნორმათა დაცულობა.

სააპელაციო პალატამ, შეამოწმა გასაჩივრებული განაჩენი და მიიჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ყოველმხრივ და ობიექტურად შემოწმდა მხარეთა მიერ შეკრებილი და წარმოდგენილი მტკიცებულებები, შეფასდა თითოეული მათგანი, საქმესთან მათი რელევანტურობის, დასაშვებობის და უტყუარობის თვალსაზრისით, ანალიზი გაუკეთდა მათ, მოხდა მათი ერთმანეთთან შეჯერება. განაჩენში ჩამოყალიბებული სასამართლო დასკვნები შეესაბამება საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს. სასამართლოს მიერ დადგენილია ყველა ფაქტობრივი გარემოება, რაც საჭიროა დასაბუთებული განაჩენის გამოსატანად. მსჯავრდებულ ა-----ს დანაშაულებრივ ქმედებას მიეცა სწორი სამართლებრივი შეფასება, იურიდიული კვალიფიკაცია სწორად არის დადგენილი.

სამართლებრივი შეფასება:

პალატა მიუთითებს, რომ იმისათვის, რომ წარდგენილი ბრალდებით პირის მსჯავრდება მოხდეს, უნდა არსებობდეს შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომლითაც დადგინდება ფაქტის არსებობა, შემდეგ უნდა არსებობდეს უტყუარ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომლითაც დადასტურდება პირის დანაშაულებრივი კავშირი ფაქტთან და მხოლოდ ამის შემდეგ მოხდება უკვე ქმედების სამართლებრივი შეფასება, ანუ რამდენად სწორი სამართლებრივი შეფასება მიეცა დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებას.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა. გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ პირდაპირ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცების სტანდარტი დადგენილია, ასევე ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქმეში *Taniş and Others v. Turkey* (no. 65899/01, ECHR 30/11/2005) განმარტა შემდეგი: „წერილობითი და ზეპირი მტკიცებულებების შეფასებისას სასამართლო ითვალისწინებს უკვე დადგენილ სტანდარტს - გონივრულ ეჭვს მიღმა. მსგავსი მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს მხოლოდ საკმარისად ძლიერი, ნათელი და შეთანხმებული დასკვნებიდან, ან მსგავსი უდავო ფაქტების ვარაუდიდან. დამატებით უნდა აღინიშნოს, რომ მხარეთა ქცევა მტკიცებულებათა მოპოვებისას შესაძლებელია იყოს მხედველობაში მიღებული“.

სასამართლომ ასევე საქმეში: *Shlychkov v. Russia*, (no. [40852/05](#), § 56, ECHR 09/02/2016) განმარტა: მტკიცებულებათა შეფასებისას სასამართლო იყენებს „გონივრულ ეჭვს მიღმა“ მტკიცებულებით სტანდარტს, მაგრამ ამატებს, რომ ასეთი მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს საკმარისად ძლიერი, აშკარა და ურთიერთშეთანხმებული დასკვნებიდან ან ანალოგიური ფაქტის შესახებ უტყუარი პრეზუმფციების ერთობლიობიდან (ასევე იხ.: *Keller v. Russia*, no. [26824/04](#), § 114, ECHR 17/10/2013; *Huseynli and others v. Azerbaijan*, no(s).[67360/11](#), [67964/11](#), [69379/11](#), § 87, ECHR 11/02/2016; *Baka v. Hungary [GC]*, no. 20261/12 §143, ECHR 23/06/2016; *Zyakun v. Ukraine*, No. 34006/06, §40, ECHR 25/02/2016).

აღნიშნულიდან გამომდინარე, შეიძლება ითქვას, რომ მტკიცების სტანდარტი არაა სავალდებულო იყოს აბსოლუტურად სარწმუნო, თუმცა, უნდა აკმაყოფილებდეს შესაძლებლობის საკმაოდ მაღალ სტანდარტს და უნდა ცოვებდეს მხოლოდ უმნიშვნელო შესაძლებლობას საპირისპიროს არსებობაში.

რაც შეეხება საქმეში არსებული მტკიცებულებების შეფასებას, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ განმარტებულია, რომ მტკიცებულებათა შეფასება, მათ შორის მათი რელევანტურობის განსაზღვრა არის ეროვნული სასამართლოების პრეროგატივა (იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 1988 წლის 6 დეკემბრის გადაწყვეტილება საქმეზე Barberà, Messegue, Jabardo v. Spain, no. 10590/93, 06/12/1988, პუნქტი 68). ევროპული სასამართლო მიიჩნევს, რომ შიდასახელმწიფოებრივი სასამართლო უკეთეს პოზიციაშია, ევროპულ სასამართლოსთან შედარებით, რათა შეაფასოს მტკიცებულება, დაადგინოს ფაქტები და განმარტოს შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობა (იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2010 წლის 8 აპრილის გადაწყვეტილება საქმეზე Bulychyev v. Russia, no. [24086/04](#), 04/10/2010, პუნქტი 32).

საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლით სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა დაწესებულია მუქარისთვის, რაც გულისხმობს სიცოცხლის მოსპობისა და ჯანმრთელობის დაზიანების ანდა ქონების განადგურების მუქარას, როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში. ამ დანაშაულის შემადგენლობისთვის აუცილებელია, რომ მუქარა მიმართული იყოს სიცოცხლის მოსპობის, ჯანმრთელობის დაზიანების ან ქონების განადგურებისაკენ. ქმედების მუქარად დაკვალიფიცირებისათვის გადაწყვეტია, რომ მუქარის ადრესატს გაუჩნდეს საფუძვლიანი შიში, რომ მუქარა რეალურად განხორციელდება.

პალატა განმარტავს, რომ აღნიშნული დანაშაულის შემადგენლობისათვის აუცილებელია არა მარტო მუქარის განხორციელება, არამედ ისიც, რომ ვისაც ემუქრებიან გაუჩნდეს მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში. მუქარის საფუძვლიანობის შეფასებისას პალატა მხედველობაში იღებს დამმუქრებლის პიროვნებას, მის ურთიერთობას დაზარალებულთან, მუქარის გამოხატვის ხერხს. რაც მთავარია, აუცილებლად უნდა გასჩენოდა დაზარალებულს მუქარის საფუძვლიანი შიში.

ხოლო, საქართველოს სსკ-ის 126-ე მუხლის დანაშაულის შემადგენლობაში მოცემულია ძალადობის ორი ხერხი: სისტემატიური ცემა და სხვაგვარი ძალადობა.

სხვაგვარ ძალადობაში კი იგულისხმება თმებით თრევა, ჩქმეტა, ანთებული სიგარეტით ან სხვა თერმული საშუალებით ზემოქმედება. ხოლო ქმედება ძალადობად რომ დაკვალიფიცირდეს აუცილებელია მას შედეგად მოჰყვეს ფიზიკური ან ფსიქიკური ტანჯვა.

მართალია, ბრალდების მხარის მიერ წარმოდენილი მტკიცებულებები დაცვის მხარის მიერ უდაოდ გახდა ცნობილი, მაგრამ სასამართლო სხდომაზე

მსჯავრდებულმა ა----- დაადასტურა ის ფაქტი, რომ მეუღლეს სიმთვრალეში აყენებდა სიტყვიერ შეურაცხყოფას, ხოლო კატეგორიულად გამორიცხა მეუღლის მიმართ ძალადობისა და მუქარის ფაქტები. მსჯავრდებულმა დაადასტურა, რომ მეუღლესთან კამათი ხშირად მოსდიოდა ეკონომიკური სიდუხჭირიდან გამომდინარე.

გამოძიების ეტაპზე დაზარალებულის მიერ მიცემული ჩვენების თანახმად მას ჰქონდა შიში იმისა, რომ ქმარს ჯიბეში მუდამ ედო დანა და არ მოეკლა, ხოლო მის მიმართ განხორციელებული სიტყვა „უნდა მოგკლა“ აღიქვა რეალურად და დაიმალა. ასევე, მეუღლის ხელების სხეულის არეში მრავალჯერადი დარტყმის გზით სისტემატური ფიზიკური ძალადობა განახორციელა ზ-----ის მიმართ, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცდა ფიზიკური ტანჯვა;

აღნიშნული გარემოებები არ დასტურდება სხვა უდაოდ მიჩნეული მტკიცებულებებით. გამოძიების მიერ მსჯავრდებულის შვილის-მ----- გამოკითხვის ოქმის თანახმად, მ----- ვ-----ი ცხოვრობდა ახლოს მშობლების სახლთან და ყოველდღიური ურთიერთობა ჰქონდა მათთან, მოწმემ დაადასტურა ის ფაქტი, რომ როდესაც მამა გადაბმულად იღებდა ალკოჰოლურ საშუალებას, დედას აყენებდა სიტყვიერ შეურაცხყოფას, რასაც თავად შესწრებია ხშირად, ხოლო მუქარასა და ძალადობის ფაქტს ა-----ს მიერ ადგილი არ ჰქონია.

სასამართლო მხედველობაში იღებს შვილის- მ----- მიერ მიცემულ ჩვენებას, ვინაიდან მისი ჩენება განპირობებული არ არის მიმართული მხოლოდ მამის პასუხისმგებლობის თავის არიდებისაკენ, ვინაიდან მეორე მხარეს დგას დაზარალებული დედა.

სასამართლო განმარტავს, რომ გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტი გულისხმობს მინიმუმ ორი მტკიცებულების არსებობას, რომლებიც ობიექტურ, ნეიტრალურ და გონივრულად მოაზროვნე პირს დაარწმუნებს ბრალდებულის მიერ ბრალად შერაცხული ქმედების ჩადენაში. მტკიცებულებათა დამაჯერებლობის ხარისხი იმდენად მაღალი უნდა იყოს, რომ ეჭვს ან ვარაუდს არ უნდა იწვევდეს ბრალდებულის მიერ ბრალად შერაცხული ქმედებების ჩადენაში. მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც ადგენს და ადასტურებს გარკვეულ ფაქტებსა და გარემოებებს, არ უნდა ბადებდეს ისეთ კითხვებს, რომლებიც დანაშაულის ჩადენის არსებით გარემოებებს ეჭვქვეშ დააყენებს და გონივრულ კითხვებს გააჩენს ამ პოზიციის საწინააღმდეგოდ. მოცემულ შემთხვევაში ბრალდების მხარის მიერ სასამართლოში წარმოდგენილი მტკიცებულებები ვერ აკმაყოფილებს კანონით დადგენილ, ზემოაღნიშნულ სტანდარტს.

საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილის სუბიექტია დაზარალებულის ოჯახის წევრი. საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის შენიშვნის თანახმად, ამ მუხლის მიზნებისათვის ოჯახის წევრად ითვლება მეუღლე, დედა,

მამა, პაპა, ბებია, შვილი (გერი), შვილობილი, მშვილებელი, მშვილებლის მეუღლე, ნაშვილები, მიმღები ოჯახი (დედობილი, მამობილი), მეურვე, შვილიშვილი, და, ძმა, მეუღლის მშობლები, სიძე, რძალი, ყოფილი მეუღლე, აგრეთვე პირები, რომლებიც მუდმივად ეწევიან ან ეწეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას. მოცემულ შემთხვევაში მსჯავრდებული ა----- და დაზარალებული არიან მეუღლეები.

ოჯახში ძალადობის განმარტებას არ იძლევა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი, თუმცა ის მოცემულია სხვა კანონში, კერძოდ, ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ საქართველოს კანონში, რომლის მიხედვითაც ოჯახში ძალადობა გულისხმობს ოჯახის ერთი წევრის მიერ მეორის კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევას უგულბელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური ძალადობით ან იძულებით.

ის, რომ მსჯავრდებულმა ა----- ზ-----ის კონსტიტუციური უფლება - პატივისა და ღირსების ხელშეუვალობის უფლება დაარღვია სისტემატიური შეურაცხყოფითა და დამცირებით მხარეთა შორის დავის საგანს არ წარმოადგენს. აღნიშნული ფაქტი მხარეთა მიერ პრეიუდიციულად იქნა მიჩნეული, ხოლო მათი დამადასტურებელი მტკიცებულებები - უდავო მტკიცებულებებად. განსახილველ საქმეში უდავოდ ცნობილი მტკიცებულებების საქმის არსებით განხილვაზე გამოკვლევა არ მომხდარა, თუმცა ისინი შეფასდა საქმესთან მათი რელევანტურობის, დასაშვებობისა და უტყუარობის თვალსაზრისით საქართველოს სსსკ-ის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნათა დაცვით და მიჩნეულ იქნა, რომ მსჯავრდებულის ჩვენებით, მოწმეების ჩვენებით, და საქმეში არსებული სხვა უდავო მტკიცებულებების ერთობლიობით უტყუარად დადასტურებულია, რომ ა----- ჩაიდინა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ სისტემატიური შეურაცხყოფა და დამცირება.

სისტემატიურ შეურაცხყოფა არის სხვისი პატივისა და ღირსების განზრახ დამცირება, რომელიც ჩადენილია ოჯახში და არის სისტემატიური ხასიათის (მინიმუმ სამჯერ მაინც). ის ფაქტი, რომ ა----- მეუღლეს აყენებდა შეურაცხყოფას სასამართლო სხდომაზე დაადასტურა მსჯავრდებულმა, რომ ხშირად იღებდა ალკოჰოლურ სასმელს, რის შემდგომაც მეუღლეს აგინებდა.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის მ----- პუნქტის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ემყარებოდეს მხოლოდ უტყუარ მტკიცებულებებს. ყოველგვარი ეჭვი, რომელიც ვერ დადასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის, მსჯავრდებულის სასარგებლოდ. ეს კონსტიტუციური დებულება განამტკიცებს უდანაშაულო პირის მსჯავრდების თავიდან აცილების საყოველთაოდ

აღიარებულ პრინციპს „*in dubio pro reo*“, რომლითაც დაუშვებელია პირის მსჯავრდება საექვო ხასიათის ბრალდებების საფუძველზე და სისხლისსამართლებრივი დევნის პროცესში ადამიანის უფლებების დაცვის მნიშვნელოვან გარანტიას წარმოადგენს.

საქართველოს სსსკ-ის მე-13 მუხლის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას.

პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 73-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად „მხარის იცინატივით, სასამართლომ შეიძლება უარყოს პრეიუდიციულად დადგენილი ფაქტი, თუ ეს ფაქტი ეწინააღმდეგება სასამართლოში მტკიცებულებათა გამოკვლევის შედეგებს.“ პალატა მიუთითებს რომ სასამართლო სხდომაზე ბრალდებულის (ბრალდებულების) მიერ მიცემული ჩვენება გარკვეულ ნაწილში, კერძოდ მუქარის და ფიზიკური ძალადობის ნაწილში ეწინააღმდეგებოდა დაზარალებულის მიერ გამოძიებაში მიცემულ პრეიუდიციულად მიჩნეულ ჩვენებაში მითითებულ ფაქტებს, რაც ასევე ერთადერთ პირდაპირ მტკიცებულებას წარმოადგენდა.

მტკიცებულებათა შეფასების გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტი განმარტებულია საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებაში, „საქართველოს მოქალაქე ზურაბ მიქაძე საქართველოს პარლამეტის წინააღმდეგ“, სადაც სასამართლო აღნიშნავს: ა) „გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცებულებითი სტანდარტი თამაშობს სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან როლს სისხლის სამართლის პროცესში. იგი უზრუნველყოფს უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპის დაცვას, არსებითად ამცირებს უსამართლო და დაუსაბუთებელი გამამტყუნებელი განაჩენის საფრთხეს, მართლმსაჯულების განხორციელების პროცესში ხელს უწყობს შეცდომის დაშვების საფრთხის თავიდან აცილებას. მსჯავრდების შემთხვევაში შეზღუდვას ექვემდებარება პირის თავისუფლება, ასევე ხდება მისი პიროვნების სტიგმატიზაცია. ბრალდებულს არ უნდა შეერაცხოს დანაშაული მანამ, სანამ მტკიცებულებების საკმარისი და დამაჯერებელი ერთობლიობით არ დადასტურდება დანაშაულის თითოეული ელემენტის არსებობა მის ქმედებაში. ბ) ამასთანავე, გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტი თამაშობს მნიშვნელოვან როლს მართლმსაჯულებისადმი საზოგადოების ნდობის ჩამოყალიბებაში. სასიცოცხლოდ აუცილებელია, რომ სახელმწიფოს ლეგიტიმური უფლება, განხორციელოს სისხლისსამართლებრივი დევნა, აღასრულოს მართლმსაჯულება, არ იქნეს დასუსტებული ისეთი მტკიცებულებითი სტანდარტით, რომელიც მიუკერძოებულ ადამიანს, საზოგადოებას გაუჩენს ეჭვს უდანაშაულო პირის მსჯავრდების შესახებ. ასევე აუცილებელია, რომ თავისუფალ საზოგადოებაში

თითოეულ პირს ჰქონდეს იმის რწმენაცა და სამართლებრივი გარანტიაც, რომ სახელმწიფო არ მოახდენს მის მსჯავრდებას, თუკი სამართლიანი სასამართლო პროცესის შედეგად, ყველაზე მაღალი დამაჯერებლობით (სიზუსტით) არ დარწმუნდება პირის ბრალეულობაში. გ) გონივრულ ეჭვს მიღმა ტესტი წარმოადგენს სახელმძღვანელო კრიტერიუმს, რომელსაც სასამართლო იყენებს პირის დამნაშავედ ცნობისთვის, მიაწინებს სასამართლოს, თუ რამდენად მყარი უნდა იყოს რწმენა იმისა, რომ ბრალდებულმა/მსჯავრდებულმა ჩაიდინა დანაშაული. სასამართლო ბრალდებულს დამნაშავედ ცნობს, როდესაც საქმეში არსებული მტკიცებულებები მას გონივრულ ეჭვს მიღმა დაარწმუნებს პირის ბრალეულობაში. მოცემულ შემთვევაში სასამართლო მიიჩნევს, რომ ბრალდების მხარემ მოპოვებული მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით ვერ დაამტკიცა მსჯავრდებულის მიერ სიცოცხლის მოსპობის მუქარა, როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში და ასევე, სისტემატური ცემა, რამაც დაზარალებულის ფიზიკური ტანჯვა გამოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე ან 118-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი. ხოლო, ბრალდების მხარემ მოპოვებული მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დაამტკიცა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ სისტემატური შეურაცხყოფა და დამცირება, რამაც ტანჯვა გამოიწვია და რასაც არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე ან 118-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი.

ამდენად, პალატას მიაჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ სწორად დაადგინა საქმის ფაქტობრივი გარემოებები, სწორი სამართლებრივი შეფასება მისცა მათ და მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სახეზეა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ, შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა მსჯავრდებულების დამნაშავედ ცნობისა და მის მიმართ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისათვის, რომ ა----- ჩაიდინა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ სისტემატური შეურაცხყოფა და დამცირება, რამაც ტანჯვა გამოიწვია და რასაც არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე ან 118-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი.

პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები:

ა-----ს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოებაა დანაშაულის ჩადენა სიმთვრალეში. ხოლო, პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი გარემოებებია, რომ მსჯავრდებულმა აღიარა ჩადენილი დანაშაული და მოინანია აღნიშნული ქმედება.

სასჯელისა და სხვა ღონისძიების გამოყენების დასაბუთება:

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს სამართლიანი. ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ

დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. სასამართლო აღნიშნავს, რომ განაჩენის სამართლიანობა უკავშირდება სწორედ სასჯელს.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნის დროს სასამართლომ უნდა გაითვალისწინოს დამნაშავის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, კერძოდ, დანაშაულის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი და მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, დამნაშავის წარსული ცხოვრება, პირადი და ეკონომიკური პირობები, ყოფაქცევა ქმედების შემდეგ, განსაკუთრებით – მისი მისწრაფება, ანაზღაურის ზიანი, შეურიგდეს დაზარალებულს.

მსჯავრდებულისთვის სასჯელის განსაზღვრისას სასამართლო მხედველობაში იღებს დანაშაულის მოტივს (მეუღლეზე გაბრაზება), მიზანს (დაზარალებულისათვის დამცირება), მსჯავრდებულის მიერ მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას (მეუღლისთვის სისტემატიური შეურაცხყოფის მიყენება), ქმედების განხორციელების სახეს და ხერხს (სიტყვიერი შეურაცხყოფა ნასვამობისას), მართლსაწინააღმდეგო შედეგს (ტანჯვის შეგრძნების გამოწვევა) მსჯავრდებულის წარსულ ცხოვრებას (არ არის ნასამართლევ) პირად და ეკონომიკურ პირობებს, ყოფაქცევას ქმედების შემდეგ (აღიარა დანაშაული, როგორც აღნიშნავს, მოინანია ქმედება, შეურიგდა დაზარალებულს), მსჯავრდებულის პიროვნებას, მის ასაკს.

სასამართლო სასჯელის კონკრეტული სახის შერჩევისას ითვალისწინებს საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის სანქციას, კერძოდ, ეს დანაშაული სასჯელის სახით ითვალისწინებს ჯარიმას ან საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომას ვადით ას ოციდან ას ოთხმოც საათამდე ან შინაპატიმრობას ვადით ექვსი თვიდან ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთას ვადით ერთ წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვით ან უამისოდ. მართალია, სანქციაში არ არის მითითებული მინიმალური სასჯელის ზომა, თუმცა საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, მოცემულ შემთხვევაში მინიმალური სასჯელი შეადგენს თავისუფლების აღკვეთას 6 თვის ვადით.

საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას.

სასამართლო ითვალისწინებს იმას, რომ სსკ-ის 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ მსჯავრდებულმა ჩაიდინა განზრახი ნაკლებად მძიმე ან

გაუფრთხილებელი დანაშაული და იგი აღიარებს დანაშაულს ან/და თანამშრომლობს გამოძიებასთან, სასამართლო უფლებამოსილია დაადგინოს, რომ დანიშნული სასჯელი ჩაითვალოს პირობითად, თუ მსჯავრდებული წარსულში ნასამართლევია არ ყოფილა განსაკუთრებით მძიმე ან განზრახი მძიმე დანაშაულის ჩადენისთვის. განსახილველ შემთხვევაში მსჯავრდებული არ არის ნასამართლევია, რაც, აღიარებისა და გამოძიებასთან თანამშრომლობის, ასევე პასუხისმგებლობის სხვა შემამსუბუქებელი გარემოებების, მათ შორის მსჯავრდებულის ასაკის გათვალისწინებით, იძლევა საფუძველს, დანიშნული სასჯელი ჩაითვალოს პირობით მსჯავრად.

რაც შეეხება გამოსაცდელ ვადას, სსკ-ის 64-ე მუხლის თანახმად, თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნისას გამოსაცდელი ვადა უნდა იყოს არანაკლებ 1 და არაუმეტეს 6 წლისა. სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში გამოყენებულ უნდა იქნეს მინიმალური გამოსაცდელი ვადა და პირობითი მსჯავრის პერიოდში გამოსაცდელი ვადის განმავლობაში მსჯავრდებულის ყოფაქცევაზე კონტროლი და დახმარება უნდა დაევალოს პრობაციის ბიუროს მსჯავრდებულის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ნივთმტკიცების, ყადაღის ან სხვა საკითხის გადაწყვეტა:

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 81-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, თუ დანაშაულის იარაღს ან საგანს ღირებულება არა აქვს, იგი ნადგურდება, ხოლო თუ მას აქვს რაიმე ღირებულება, ხდება მისი საპროცესო კონფისკაცია. ამავე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, სხვა ნივთი, რომელსაც ღირებულება არა აქვს, დაინტერესებული პირის ან ადმინისტრაციული ორგანოს შუამდგომლობით მას გადაეცემა, ხოლო თუ ასეთი პირი ან ორგანო არ აღმოჩნდა – ნადგურდება. ამავე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, დაზარალებულის, გამართლებულის ან სხვა პირის კუთვნილი ყველა ნივთი და დოკუმენტი, ბრალდებულისა და იმ პირის გარდა, რომელსაც მათზე ქონებრივი პასუხისმგებლობა ეკისრება, უბრუნდება მესაკუთრეს ან მფლობელს.

ზემოაღნიშნული მუხლის შესაბამისად, ნივთიერი მტკიცებულებების სახით არსებული ნაჯახი - საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების შემდეგ დაუბრუნდეს მის მესაკუთრეს ზ-----ს, ხოლო დანის პირი და მინის ნამტვრევები საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების შემდეგ განადგურდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 298-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

და ა დ გ ი ნ ა :

მარნეულის რაიონული პროკურატურის პროკურორ გ-----ს სააპელაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდეს.

თეთრიწყაროს რაიონული სასამართლოს 2018 წლის 27 ნოემბრის განაჩენი ა-----ს მიმართ დარჩეს უცვლელი.

ა----- ცნობილ იქნეს უდანაშაულოდ და გამართლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-11¹ 126-ე მუხლის 1² ნაწილით წარდგენილ ბრალდებაში.

ა----- ცნობილ იქნეს უდანაშაულოდ და გამართლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-11¹ მუხლითა და 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით წარდგენილ ბრალდებაში.

ა----- ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 10 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ჩაეთავსოს პირობით და გამოსაცდელი ვადად დაუდგინდეს 1 წელი.

ა-----ს მიმართ შეფარდებული აღკვეთის ღონისძიება - პატიმრობა - გაუქმებულია.

ა----- სასჯელის მოხდის ვადაში ჩაეთვალოთ დაკავებასა და პატიმრობაში ყოფნის დრო 2018 წლის 19 აგვისტოდან 2018 წლის 27 ნოემბრის ჩათვლით.

ამი----- ყოფაქცევაზე კონტროლი გამოსაცდელი ვადის პერიოდში, განახორციელოს არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნულმა სააგენტომ მსჯავრდებულების საცხოვრებელი ადგილების მიხედვით – კანონმდებლობით დადგენილი წესით,

მსჯავრდებულს დაევალოს პრობაციის ეროვნული სააგენტოს გარეშე არ შეიცვალოს საცხოვრებელი ადგილი. გამოსაცდელი ვადის განმავლობაში მსჯავრდებულმა არ უნდა ჩაიდინონ ახალი დანაშაული და უნდა შეასრულონ მათზე დაკისრებული მოვალეობა.

საქართველოს სსკ-ის 65-ე მუხლის საფუძველზე, ა----- დაეკისროს ძალადობრივი დამოკიდებულებისა და ქცევის შეცვლაზე ორიენტირებული სავალდებულო სწავლების კურსის გავლა.

საქმეზე ნივთმტკიცების სახით ამოღებული ნაჯახი - საქმეზე საბოლოო

გადაწყვეტილების შემდეგ დაუბრუნდეს მის მესაკუთრეს ზ-----ს, ხოლო დანის პირი და მინის ნამტვრევები საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების შემდეგ განადგურდეს.

განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის გამოცხადებისთანავე და მიექცევა აღსასრულებლად.

განაჩენი მისი გამოცხადებიდან 1 თვის ვადში შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით, უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მეშვეობით.

მოსამართლე:
ჯეირანაშვილი

გოჩა